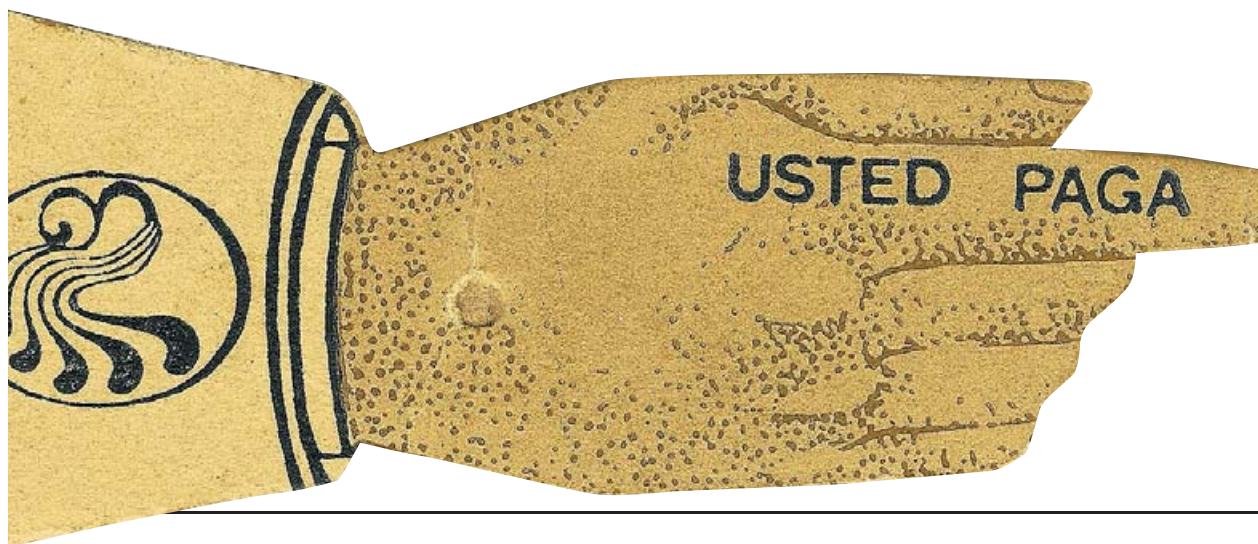

AVANÇAMENT EDITORIAL

“

Elisenda Nadal

“Sense Bocaccio l’Escola de Barcelona hauria estat diferent. Sense Bocaccio l’arquitectura catalana i espanyola moderna serien diferents. Sense Bocaccio el disseny que parteix de finals dels seixanta i que va a petar a l’explosió de la Barcelona preolímpica (Mariscal, América Sánchez, etc.) seria diferent. Sense Bocaccio les editorials independents que han conquerit altíssimes cotes d’èxit i influència (Anagrama, Tusquets), qui sap si haurien nascut i on haurien arribat. «Ostres, noi, quin llibre més maco que pots fer!»”.

Oriol Bohigas i Beth Galí

“Se n’ha parlat com si allò fos un niu de frivolitat i no ho era gens! Allà va néixer en bona part la nova cultura catalana”. Una cultura moderna. Tot el que passava allà dins estava relacionat amb tot el que venia de fora i ho absorbien com a esponges i ho incorporaven immediatament a les seves tertúlies. Tenia una influència molt gran en els llenguatges estètics i culturals, en les maneres de fer i, sobretot, en les maneres de viure. Bohigas m’ho explica content de recordar-ho de la millor manera possible, sabent que va ser-ne partícip decisiu. La seva dona ho rubrica: “A Bocaccio molts vam descobrir una nova manera de pensar. Els matrimonis podien estar ben avinguts, mal avinguts o falsament ben avinguts. Potser passaven una nit allà dins i descobrien que era possible separar-se. Senzillament no ho havien pensat abans”.

Enrique Vila-Matas

El que Vila-Matas considera més important de tot, el que injecta a Bocaccio una aura d’immortalitat, és que el pas del temps no ha espatllat les relacions d’amistat que va teixir en aquells anys. Així, quan avui es retroba amb algunes d’aquelles amistats, i encara que a Bocaccio no fossin del mateix cercle o que es veiessin només quatre o cinc vegades, el que primer s’imposa és una salutació afectuosa, acompanyada, segur, d’un intangible en forma de record compartit. Torna a pronunciar “universitat” i ho reforça amb “club” i “clan”. Mentre parla se m’apareix el Vila-Matas que he vist fa unes setmanes a la festa de *La Vanguardia*, la que explico al prefaci. I mentre escric aquestes línies penso en el Vila-Matas que, unes setmanes després de la nostra conversa, retrobaré a la celebració dels cinquanta anys de Tusquets. I les dues trobades serveixen, dins del meu cap revoltat, per prologar i epilogar la reflexió que m’acaba de regalar sobre unes persones que fa més de cinquanta anys que es coneixen i que estan contentes cada vegada que es retroben.

BOCACCIO, MEMÒRIA VISUAL I VISCUDA

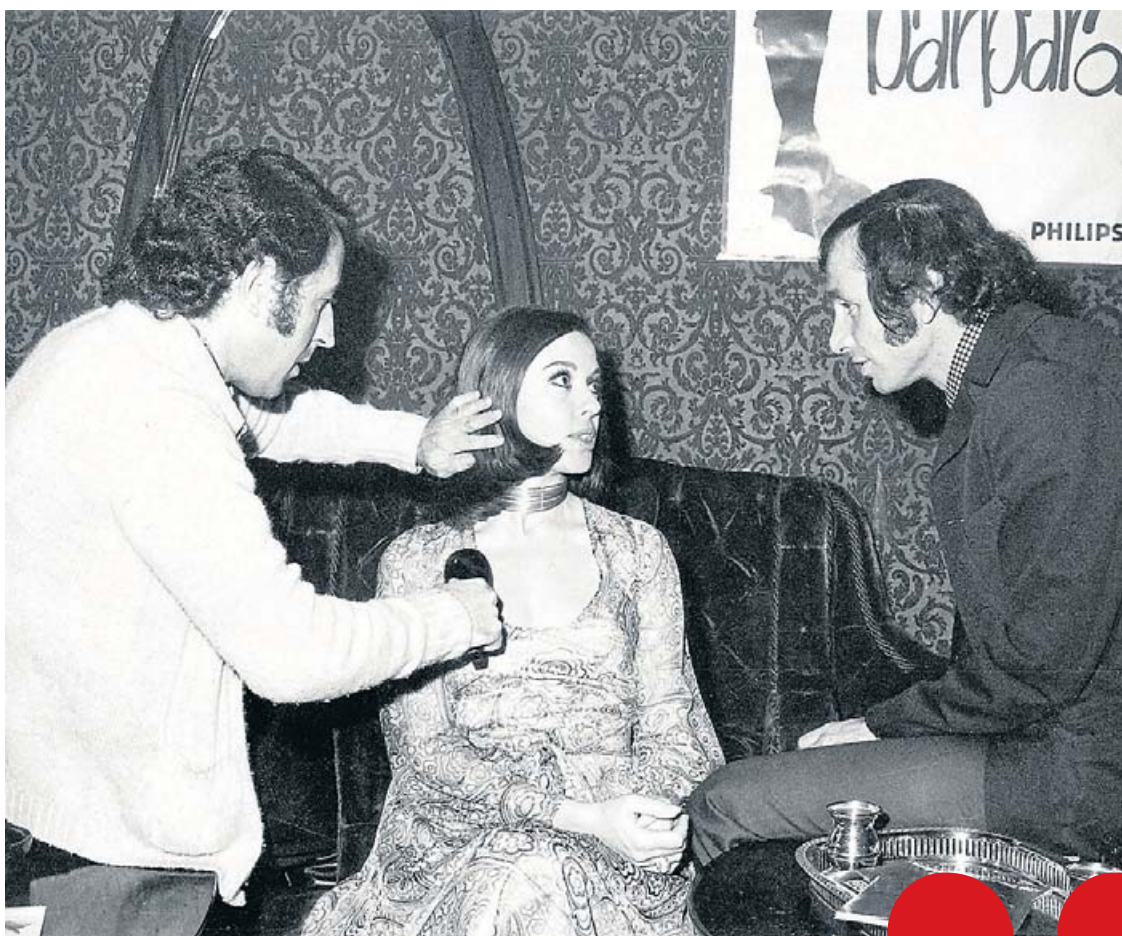
Bocaccio, la mítica *boîte* del carrer Muntaner de Barcelona que, impulsada per Oriol Regàs, va estar oberta entre el 1967 i el 1985, va ser un cau de la intel·lectualitat de l'època, de cantants a arquitectes passant per escriptors, dissenyadors o cineastes. Ara, el periodista Toni Vall recull la memòria viscuda de moltes de les persones que van freqüentar Bocaccio en un llibre en què conjuga la seva faceta de col·leccionista que li ha fet arreplegar tot tipus d'objectes de marxandatge i disseny de la sala i la de cronista curiós de la ciutat que indaga en la memòria i l'estètica de la *Gauche Divine*. Oferim un avançament editorial amb fragments d'alguns dels testimonis així com objectes i fotografies que apareixen al llibre *Bocaccio: On passava tot* (Columna), que es presenta el 15 de gener al Palau Robert, on el mateix dia s'inaugura l'exposició *Bocaccio, el temple de la Gauche Divine*, comissariada per l'autor del llibre.

TEXT Toni Vall/Columna

Teresa Gimpera

«Tu saps com vivíem les dones abans, oi?». La quantitat de senyores de la seva edat que la feliciten perquè ha sabut viure la seva vida de manera lliure i desacomplexada. Senyores que, com ella, es van casar als vint anys, i com aquell qui diu han fet el mateix tota la vida i amb el mateix senyor. Cap mena d'excitació a la seva existència, condemnades a un trajecte gris. A Bocaccio les dones van aprendre que la vida es podia viure d'una altra manera. Que tenien poder. Que podien decidir. Decidir sortir de nit. Decidir que els fills no eren cosa d'un, sinó de dos. Decidir que beure no era cosa d'homes. Decidir que tenien molts alliberaments pendents i inajornables. La Teresa atribueix a la píndola anticonceptiva una autèntica revolució. La gran revelació: el sexe no era només per tenir fills. «En vaig tenir tres en quatre anys, si no arriba a venir la píndola potser n'hauria tingut vint-i-cinc. Què sé jo!». Amb l'ajuda de companys de viatge, de persones còmplices, com Santiago Dexeus, metge amic, van fer aquest gran salt.

Mònica Randall

“Jo a Bocaccio hi he vist de tot. Fins i tot un assassinat”. Una nit, no precisa quan, era fora amb el seu amic Joaquim Kremel i els acompanyava una amiga comuna. De sobte es va obrir la porta i en va sortir un home corrents, perseguit per un altre. Venien de darrere la cortina de l'entrada i segur que havien tingut una esbrincada excitada per la beguda. El que anava davant va ensopegar amb un cotxe i l'altre el va atrapar i li va clavar un punyal. “Va ser terrorífic”. La seva amiga, ja a dins, va començar a córrer per sobre els sofàs i va tornar enrere perquè s'havia deixat la bossa. Se li escapa el riure nerviós en recordar la barreja d'estupefacció i d'absurd. Òbviament l'instant li va quedar gravat. Podia haver quedat com una baralla de borratxos, però de seguida va transcendir que l'apunyalament havia sigut mortal.

“

Guillermina Motta

Són els anys del boom a Barcelona i la Guillermina en té uns records sensacionals. Núria Espert i el seu marit Armando Moreno la contracten per al seu espectacle *Amics i coneguts*, al teatre Poliorama. Un vespre, Sió es presenta a la funció amb un amic que es deia Gabriel García Márquez. *Cien años de soledad* acabada de publicar i en boca de tothom. Gran emoció de tota la companyia, en especial d'Espert, i tots de passeig amb l'il·lustre espectador un cop acabada la funció. Primer a El Sot, el local de moda entre els actors –que per cert Gil de Biedma també evoca a *Revista de bares*–, i després, per iniciativa de García Márquez, cap a Bocaccio a rematar la nit. No tothom de la companyia va veure amb bons ulls que el futur Nobel tingués tant d'interès a anar a un local assenyalat per elitista i exclusiu. Per a segons qui, la desitjada revolució no es faria mai des d'un lloc que per a ells no era gran cosa més que un cau de *pijos*.

Jorge Herralde

A Bocaccio, la desinhibició feia miracles. Anar-hi era sinònim de trobar entre trenta i quaranta persones amb qui venia de gust estar i obrir-se a la possibilitat de treballar-hi, de col·laborar, d'establir també llaços laborals. [...] Va ser una època realment molt, molt divertida. Molt alcohòlica, molts *ligues*, “promiscuïtat no programàtica però no infreqüent”. Una mica rebuscada la manera de dir-ho, però també elegant i alhora eloqüent. Part de l'èxit del local passava sens dubte per una distribució d'espais, a dalt i a baix, molt hàbil. Una barra llarguíssima, molt trànsit de les taules a la barra i viceversa: “S'hi fomentava la sociabilitat. La interdisciplinarietat, l'encreuament d'entusiasmes contagiosos”.

Joan de Sagarra

Molts dels que anaven a Bocaccio quan van arribar les eleccions de 1978 van votar la dreta perquè tota la vida van ser de dretes. Els agradava anar a Bocaccio perquè per a ells era com anar a Londres o París. Com si estiguessin a Chez Castel o a Chez Régine. Ho tenien a casa i això els entusiasmava. Quan estaven amb la dona parlaven castellà. “Eren d'allò més fatxes”. Allà, hi tenien un cosí que no era fatxa o un amic del col·legi que tampoc ho era. I s'interessaven per una noia que passava per allà: “Hola, com estàs?”. Nens de pares que parlaven en català entre ells però que “*a los niños hay que hablarles en castellano*”. “No et pensis pas que Bocaccio era un niu de l'esquerra”. També hi anaven “els de la pela”, “*lo mejorcito de Barcelona!*”. Hi havia control a l'entrada perquè en aquells moments qualsevol imbècil o eixelebrat hauria pogut entrar i embolicar bé la troca. “Tu, així com vas vestit, no hauries entrat! Jo tampoc així com vaig ara, eh?”. “*Póngase la corbata, señor Sagarra*”, li havien dit més d'una vegada.

Juan Marsé

“Ni a Bocaccio ni a la Gauche Divine hi havia res premeditat, cap mena de consciència d'estar fent res en concret, de pertànyer a cap generació ni a cap grup”. Per Marsé, Bocaccio era senzillament un lloc agradable i confortable per conversar i prendre una copa. Per trobar-se amb un grup d'amics que es coneixien i tenien ganes d'estar junts. En convertir-se en assidu, va agrair que Oriol Regàs, sempre generós, li facilités la vida entregant-li un passió de premsa per poder tenir sempre barra lliure. Ell mateix fa un assaig de definició d'aquell ambient al seu conte *Noches de Bocaccio*: “*Una fantasmal y noctámbula inclinación al reencuentro, una manera de beber juntos y de prolongar la noche, un guiño de la inteligencia en horas de relajo*”. Si a principis de segle el referent era la tertúlia del Café Gijón madrileny, als anys seixanta, a Barcelona, Bocaccio va significar una mica el mateix. Una variació de la clàssica tertúlia d'intel·lectuals.

Salvador Clotas

Dins del món de la política hi havia persones que consideraven Bocaccio l'infern. "Aquestes te les citaré, sense acritud, això sí". Eren els del PSUC. Amb molts d'ells hi tenia amiat, sobretot a la universitat, on hi havia més afinitat amb ells que no pas amb el catalanisme de Narcís Serra i Pasqual Maragall, a qui evidentment també coneixia bé. Amb Bocaccio, però, no podien. Consideraven que era un cau de falsa gent d'esquerres, de rics i de perversió. Una mania molt forta. Anar-hi era per a ells una cosa molt negativa. M'explica que un dels que pensava així era l'editor Xavier Folch, amb qui va coincidir en un viatge d'editors a Cuba. "Una nit va preferir picar a la porta de la meua habitació abans que trucar-me per telèfon perquè tenia la teoria que allò estaria ple de micròfons. I a l'illa no podien ser més de la seva corda!". "Ara que ens hem fet amics vindràs un dia a Bocaccio amb mi, oi?". "No, no, això sí que no!". I esclata a riure en recordar-ho.

Rosa Regàs

"Tots els de la Gauche Divine, tots els que anàvem a Bocaccio, treballàvem. I les dones també, cosa que ho fa encara més singular. El que més ens interessava era ser profundament antifranquistes i trencar amb tot el que ens prohibia l'Església catòlica, totes les moralitats sobrevingudes. També estàvem profundament interessats en aspectes culturals que no coneixíem. Per això es va fer aquesta barreja: els arquitectes, els editors, els dissenyadors, els grafistes, les models, els actors, els directors de cine... Tots fascinats per la cultura i tots treballàvem. Teníem un avantatge, que érem molt joves i si ens ficàvem al llit a les tres de la matinada no passava res. A les vuit del matí portava els nens a col·legi i a les nou ja era a la feina. En els anys d'esplendor de Bocaccio jo ja tenia tots els meus fills. Vivíem molt a la vora, els donava el sopar i marxava".

Joan Manuel Serrat

Per a molts allò era "un cau de *pijos* i de frívols". L'eterna etiqueta, la simplificació, com si allà només hi posessin els peus els rics i els aburguesats: "També hi anàvem persones que veníem de la classe treballadora, amb formació universitària i que havíem progressat socialment assolint cotes raonables d'èxit professional". Cadascú veu les coses a la seva manera, "amb el color del vidre amb què se les mira" i amb els judicis i prejudicis que desitja o que li venen de fàbrica. A la Gauche Divine, recorda, se li han retret molt les actituds elitistes, però mai va ser un grup reaccionari. Ni de bon tros. Totes les fantasies i els focs fatus que se li han associat no han pogut emmascarar la realitat de les persones que escrivien molt bé, que projectaven edificis fabulosos, que feien pel·lícules diferents, molt imaginatives, i que tractaven –"tractàvem"– de fer bona música. "Estic convençut que molts dels que critiquen la Gauche Divine ho fan perquè eren menys guapos, menys feliços i follaven molt menys".

Antoni Bernad

DOCUMENTS Els objectes i les fotografies –menys la de sobre d'Antoni Bernad d'una desfilada de Mary Quant el 1967– pertanyen a l'arxiu de Toni Vall. A les fotografies, d'autor no identificat, s'hi veu Teresa Gimpera (portada), Mònica Randall amb Oriol Regàs, l'aniversari de Barral, Senillosa, Castellet, Gil de Biedma i Goytisolo, i Serrat.

TONI VALL: "M'AGRADARIA PODER ENTRAR A BOCACCIO"

A la introducció del llibre, el periodista Toni Vall (Barcelona, 1979) recorda que ell només tenia cinc anys quan Bocaccio va tancar i, per tant, era impossible que l'hagués pogut freqüentar. Tanmateix, el mite de Bocaccio l'ha perseguit al llarg dels anys a través de les entrevistes que ha fet o llegit a personatges que en van ser protagonistes i, també, de la seva passió col·leccionista –ben coneguda pels lectors de l'ARA, on col·labora com a cronista i articulista–, ja que ha donat peu a molts articles de recuperació de la memòria popular de la ciutat. En el llibre *On passava tot: Històries i estètica del mític temple de la Gauche Divine*, que publica Columna (i, en castellà, Destino) i té també una versió en format exposició al Palau Robert a partir del dia 15, ofereix una mirada nova sobre la mítica discoteca. Combina les entrevistes amb alguns dels protagonistes amb els objectes de marxandatge –Bocaccio també va ser pionera en aquest aspecte– que ha anat recopilant al llarg del temps i que fa servir com a detonadors de la màquina del record d'una discoteca que, com ell reconeix, si pogués viatjar en el temps estaria a la seva llista de preferències "no gaire cap avall, si hi hagués possibilitat d'entrar-hi, ni que sigui un cop".